

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรถึงผลกระทบของกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีต่อการนำเสนอรายงานทางการเงิน ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำนวน 148 คน จาก 159 คนตามทะเบียนผู้สอบบัญชีภาษีอากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นถึงผลกระทบของกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีต่อการนำเสนอรายงานทางการเงิน โดยรวมเฉลี่ยในระดับมากและปานกลาง โดยในรายละเอียดพบว่ารูปแบบกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินในระดับมากได้แก่ การรับรู้รายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้น การรับรู้ค่าใช้จ่ายในอนาคตมาเป็นค่าใช้จ่ายของงวดปัจจุบัน การชะลอค่าใช้จ่าย การชะลอรายได้ของงวดปัจจุบันออกไปในอนาคต การไม่บันทึกหรือเปิดเผยหนี้สินอย่างครบถ้วน การสร้างรายได้หรือกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้น ส่วนรูปแบบกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินในระดับปานกลาง คือ การเพิ่มกำไรด้วยรายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว

ในส่วนประเด็นปัจจัยในเรื่องคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับการมีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบบัญชีพบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบบัญชีมีความคิดเห็นถึงผลกระทบของรูปแบบกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินแตกต่างกันคือในระดับมากและปานกลาง โดยในรายละเอียดพบว่ารูปแบบกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินในระดับมากทุกวิธี คือ การรับรู้รายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้น ส่วนรูปแบบกระบวนการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีที่มีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินในระดับมากและปานกลางแตกต่างกันในแต่ละวิธีได้แก่ การสร้างรายได้หรือกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้น การเพิ่มกำไรด้วยรายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว การชะลอค่าใช้จ่าย การไม่บันทึกหรือเปิดเผยหนี้สินอย่างครบถ้วน การชะลอรายได้ของงวดปัจจุบันออกไปในอนาคต การรับรู้ค่าใช้จ่ายในอนาคตมาเป็นค่าใช้จ่ายของงวดปัจจุบัน

จากการศึกษาค้นพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงรูปแบบและวิธีการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีว่ามีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินเป็นอย่างมากซึ่งจะส่งผลให้ระบบการตรวจสอบรายงานทางการเงินเพื่อรับรองงบการเงินมีความเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินอย่างสูงสุด

The objective of this independent study was to study tax auditors opinion towards creative accounting concept. Data were collected from questionnaires distributed to 148 tax auditors out of 159 tax auditors whose were registered with Tax Auditors on December 31, 2002. These data were compiled and analyzed by descriptive statistics which were presented in tables of frequency, percentage and mean, respectively.

The result of this study found that , using creative accounting can have effect on financial report at a high to medium level as stated by tax auditors (respondents). It was pointed out that the highest level of effect in using creative accounting on presenting financial report would occur in several circumstances. These were recording revenue too soon, shifting future expenses to the current period, shifting current expenses to a later period, shifting current income to a later period, failing to record or disclose all liabilities, and recording bogus revenues. Moreover, it was also found that the medium level of effect in using creative accounting on presenting financial report would occur when a method of boosting income with one-time gains was applied to that report.

Furthermore, the result of this study was shown that background of tax auditors produced difference effects on their way of thinking on this particular topic. There was a difference point of views between tax auditors who have got tax auditing experiences that the highest level of effect in using creative accounting on presenting financial report would occur in several circumstances. These were recording revenue too soon. Moreover, it was also found that the medium level of effect in using creative accounting on presenting financial report would occur when a method of recording bogus revenues, boosting income with one-time gains, shifting current expenses to a later period, failing to record or disclose all liabilities, shifting current income to a later period, and shifting future expenses to the current period was applied to that report.

In this study, it was found that most tax auditors realized that creative accounting has produced a certain effect on presenting financial report. As a result, this would help in guiding a better way for tax auditing as being a whole picture. This in turn would create a fair and wisely result for business enterprises.